

Početna Stranica > ... > Izobrazba, Pravosudne Mreže I Agencije > Osposobljavanje Pravosudnih
Djelatnika Nacionalni Sustavi Osposobljavanja > Početno Osposobljavanje Sudaca I Tužitelja U Europskoj
Uniji Czechia

Početno osposobljavanje sudaca i tužitelja u Europskoj uniji

Sadržaj omogućio
Češka

Češka

Opći opis

Početno osposobljavanje u Češkoj provodi [češka Pravosudna akademija](#).

Pravosudna akademija provodi početno osposobljavanje vježbenika, i to sudačkih vježbenika (budućih sudaca),
pravnih vježbenika (budućih tužitelja) i u novije vrijeme sudačkih kandidata (budućih sudaca).

Sudački i pravni vježbenici stupaju u trogodišnju pripremnu službu u okviru koje odrađuju praksu na sudu ili u
državnom odvjetništvu i pohađaju osposobljavanja u organizaciji Pravosudne akademije i sudova ili državnih
odvjetništava. Položaj sudačkog vježbenika ukinut je od 1. siječnja 2022. izmjenom Zakona o sudovima i sucima
(br. 6/2002 zb.). Sudački vježbenici primljeni u pripremnu službu prije tog datuma dovršit će je u skladu s
postojećim programom.

Spomenutom je izmjenom uveden novi položaj sudačkog kandidata. Sudački kandidati pohađaju jednogodišnji
tečaj osposobljavanja. Njegova je svrha da se sudački kandidati što bolje pripreme za dužnost suca. Kandidati se
pripremaju radom u odjelima prvostupajskih i žalbenih sudova i pohađanjem osposobljavanja u organizaciji
Pravosudne akademije, koja se uglavnom izvode u obliku praktičnih seminara. Sudački kandidati obvezni su
prisustvovati određenim seminarima Pravosudne akademije. Na nekim se sudovima trenutačno provode prvi
postupci odabira sudačkih kandidata. Predviđamo da ćemo 2022. kad završi prva faza postupka odabira u Češkoj
imati otprilike 30 sudačkih kandidata. Daljnji postupci odabira provest će se u jesen 2022. Imali smo 74 pravna
vježbenika 1. siječnja 2022.

Pravni okvir za početno osposobljavanje sudačkih kandidata naveden je u Zakonu br. 6/2002 zb. o sudovima,
sucima, sucima porotnicima i upravljanju sudovima, kako je izmijenjen (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-6>),
i u Uredbi br. 516/20021 zb. o odabiru, vježbeništvu i ispitivanju sudačkih kandidata, kako je izmijenjena
(<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-516>). Pravni okvir za početno osposobljavanje pravnih vježbenika naveden
je u Zakonu br. 283/1993 zb. o državnom odvjetništvu, kako je izmijenjen
(<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-283>) i u Uredbi br. 383/2017 zb. o odabiru, vježbeništvu i ispitivanju
pravnih vježbenika.

Pristup početnom osposobljavanju

Postupak odabira za primanje u pripremnu službu za pravne vježbenike raspisuje regionalni državni odvjetnik u
dogovoru s Ministarstvom pravosuđa kad se pojavi potreba za zapošljavanjem pravnih vježbenika na slobodna
radna mjesta. Pravni vježbenik mora ispunjavati sljedeće uvjete: mora imati češko državljanstvo, punu pravnu i
poslovnu sposobnost, dobar karakter i diplomu prava s češkog sveučilišta. Postupak odabira sastoji se od
pismenog testa, razgovora i psihološkog testiranja. Pismenim testom i razgovorom provjeravaju se stručno
znanje i sposobnost kandidata za stupanje u pripremnu službu. Prolazak pismenog testa preduvjet je za
pristupanje usmenom dijelu postupka odabira. Ispitno povjerenstvo o ishodu razgovora izvješćuje regionalnog

državnog odvjetnika, a on prima uspješnog kandidata u trogodišnju pripremnu službu.

Postupak odabira za primanje sudačkih kandidata u pripremnu službu raspisuje predsjednik regionalnog suda kad se pojavi potreba za zapošljavanjem sudačkih kandidata na slobodna radna mjesta. Uvjeti za sudačke kandidate: češko državljanstvo, sveučilišna diploma prava s češkog sveučilišta, položen stručni pravosudni ispit (ili drugi usporedivi stručni ispit), pravna i poslovna sposobnost, dobar karakter, iskustvo i moralne vrline koje jamče da će propisno obnašati dužnost, uspješno proći postupak odabira sudačkih kandidata i položiti prisegu pred predsjednikom regionalnog suda. Postupak odabira sastoji se od pismenog dijela, psihološkog testiranja i razgovora. Pismeni dio sastoji se od studija slučaja osnovne težine u području građanskog, kaznenog i upravnog prava te prava nesolventnosti, kao i pitanja kojima se ispituje logičko razmišljanje. Pismeni dio postupka odabira provodi i organizira Pravosudna akademija. Prolazak pismenog testa preduvjet je za pristupanje usmenom dijelu postupka odabira. Prije nego što mu se odobri pristup usmenom dijelu postupka odabira, kandidat koji prođe pismeni dio mora proći psihološko testiranje. Rezultat psihološkog testiranja jedan je od dokumenata koji se podnose povjerenstvu za odabir. Članovi povjerenstva za odabir postavljaju pitanja o pismenom dijelu postupka odabira, stručnom znanju i osobnim vrlinama kandidata. Svaki član povjerenstva dodjeljuje kandidatu od 0 do 10 bodova. Povjerenstvo za odabir uzima u obzir sve dokumente kojima raspolaže, rezultate kandidatova pismenog dijela i psihološkog testiranja, odgovore u usmenom dijelu postupka odabira, ali i njegovo sveukupno ponašanje i izražavanje. Rezultate postupka odabira sudačkih kandidata na dužnost objavljuje predsjednik regionalnog suda u pseudonimiziranom obliku na internetskim stranicama suda.

Struktura i sadržaj početnog osposobljavanja

Početno osposobljavanje pravnih vježbenika traje tri godine. U tom razdoblju mogu pohađati tečajeve osposobljavanja u ponudi Pravosudne akademije koji su posebno osmišljeni za njih.

To su, među ostalim, seminari o primjeni materijalnog i postupovnog prava, tečajevi prilagodbe, radionice i mrežni seminari. Pravni vježbenici imaju pristup i brojnim materijalima za učenje na daljinu, videotečajevima, metodologijama ili snimkama predavanja u obliku audioknjiga. Tečaj prilagodbe, koji je obavezan, održava se u prvih šest mjeseci početnog osposobljavanja. Cilj mu je upoznati novozaposlene pravne vježbenike sa sadržajem pripremne službe i temeljnim zakonodavstvom koje uređuje rad državnog odvjetništva. Neke od aktivnosti osposobljavanja koje se toj ciljnoj skupini nude na izbor su i simulacije suđenja, seminar usmjeren na praktično osposobljavanje u području izricanja kazni, redoviti seminari o izmjenama kaznenog zakonodavstva i završni pripremni tečajevi za završni stručni ispit. Svaki pravni vježbenik dobiva mentora u državnom odvjetništvu koji nadzire kvalitetu pripremne službe s profesionalnog i pedagoškog gledišta. Mentor uz to upućuje vježbenike u načela profesionalne etike. Mentor se bira među najiskusnijim tužiteljima, a imenuje ga i razrješava dužnosti regionalni državni odvjetnik.

Sudački kandidat obavezan je pohađati određene seminare u okviru jednogodišnjeg početnog osposobljavanja. Jedan od njih je seminar na kojim se sudački kandidati upoznaju sa sudstvom i osnovama profesionalne etike. Sudački kandidat potom mora pohađati petodnevni praktični, interaktivni seminar o građanskom postupku pod nazivom „Postupak od tužbe do presude”, na kojem se obrađuju građanski postupci koji se vode pred prvostupanjskim građanskim sudom. Mora pohađati i interaktivni seminar o kaznenom postupku pod nazivom „Postupak od optužnice do presude”, na kojem se obrađuje postupak koji se vodi pred prvostupanjskim kaznenim sudom. Nadalje, obavezan je prisustvovati jednoj simulaciji rasprave u području građanskog ili kaznenog prava. Te se simulacije rasprave održavaju u simuliranoj sudnici i počinjavaju na aktivnoj ulozi sudionika. Osim obveznih seminara sudački kandidati mogu pohađati i neobvezne. Fokus tih seminara je na zastupanju na sudu, osnovama retorike i učinkovite komunikacije, vještini pisanja i praktičnim savjetima o korištenju glavnim pravnim informacijskim sustavima. Seminar „Upravno pravosuđe” služi kao priprema za buduće upravne suce. Sudačkim kandidatima dostupan je i niz obrazovnih materijala za e-učenje, metodoloških smjernica i videozapisa za osposobljavanje. Smiju pohađati i druge tečajeve osposobljavanja u ponudi Pravosudne akademije koji su namijenjeni drugim ciljnim skupinama.

Dodjeljuju im se i mentori koji tijekom njihove pripremne službe na sudu nadziru njezinu kvalitetu s profesionalnog i pedagoškog gledišta. Sudački kandidati imaju mentora u svakom pravosudnom odjelu u kojem rade. Mentori su suci koje imenuje i razrješava dužnosti predsjednik regionalnog suda. Oni ujedno ocjenjuju rad sudačkog kandidata u tom odjelu.

Završetak početnog osposobljavanja i postupak kvalifikacije

Početna pripremna služba pravnih vježbenika traje tri godine. Nakon što završe trogodišnju pripremnu službu, pravni vježbenici polažu završni ispit. On se sastoji od pismenog testa i razgovora s povjerenstvom za odabir. U pismenom dijelu završnog ispita pravni vježbenici sastavljaju optužnicu, drugo rješenje ili prijedlog u kaznenom ili građanskom predmetu u kojem je državni odvjetnik ovlašten djelovati i žalbu protiv odluke prvostupanjskog suda. Na usmenom dijelu završnog ispita provjerava se znanje kandidata o:

1. ustavnom pravu
2. materijalnom i građanskom postupovnom pravu
3. radnom i socijalnom pravu
4. obiteljskom pravu
5. materijalnom i kaznenom postupovnom pravu
6. trgovačkom pravu
7. upravnom pravosuđu te materijalnom i upravnom postupovnom pravu
8. financijskom pravu
9. javnobilježničkom pravu i Zakonu o izvršenju
10. poslovnica, internim pravilima i ustroju sudova i državnih odvjetništava.

Kandidati ujedno stječu osnovno znanje o pravu Europske unije i upoznaju se s osnovnim izvorima međunarodnog prava. Uzimaju se u obzir i kandidatova opća upućenost u pravni sustav i poslovnik državnog odvjetništva, sposobnost pravilne primjene i tumačenja zakonskih odredbi te usmeno izražavanje. Kandidat ovisno o rezultatu postignutom na završnom ispitu dobiva ocjenu „odlično kvalificiran“, „kvalificiran“ i „nekvalificiran“. Uspješni kandidati od Ministarstva pravosuđa dobivaju potvrdu o završetku. Položen završni ispit preduvjet je za obnašanje dužnosti državnog odvjetnika. Uvjeti za obnašanje dužnosti tužitelja: češko državljanstvo, pravna i poslovna sposobnost, dobar karakter, navršeni najmanje 25 godina, sveučilišna diploma prava s češkog sveučilišta, položen završni ispit, moralne vrline koje jamče da će propisno obnašati dužnost i pristanak na imenovanje tužiteljem i premještaj u određeno državno odvjetništvo. Državnog odvjetnika imenuje ministar pravosuđa na neodređeno vrijeme na prijedlog vrhovnog državnog odvjetnika.

Osposobljavanje sudačkih kandidata traje godinu dana. Na kraju tog razdoblja sudački kandidati mogu se prijaviti na postupak odabira kandidata za dužnost suca, koji raspisuje ministar pravosuđa. Na postupak odabira kandidata za dužnost suca mogu se prijaviti i druge osobe, a ne samo sudački kandidati. Na primjer, osobe koje pet godina obnašaju dužnost državnog odvjetnika, odvjetnika, javnog bilježnika, sudskog izvršitelja i suca Ustavnog suda, kao i osobe koje deset godina obavljaju pravnu, znanstvenu ili nastavnu djelatnost u području prava povezanu sa sudskim donošenjem odluka. Postupak odabira sastoji se od pismenog i usmenog dijela. Pismeni dio postupka odabira, koji organizira Pravosudna akademija, sastoji se od težih studija slučajeva u području građanskog, kaznenog, upravnog i ustavnog prava te prava nesolventnosti. Pismenim ispitom provjerava se stručno znanje i sposobnost kandidata za dužnost suca. Prije nego što mu se odobri pristup usmenom dijelu postupka odabira, kandidat koji uspješno položi pismeni ispit mora proći psihološko testiranje (ako ga već nije prošao u postupku odabira za dužnost sudačkog kandidata). Usmeni dio postupka odabira za dužnost suca provodi se u obliku razgovora. Povjerenstvo za odabir sastoji se od pet članova (sudaca i stručnjaka iz Ministarstva pravosuđa). Na razgovoru članovi povjerenstva za odabir postavljaju pitanja o pismenom dijelu postupka odabira, kao i pitanja usmjerena na profesionalni aspekt obnašanja dužnosti suca i osobne kvalifikacije kandidata. Svaki član povjerenstva za odabir ocjenjuje kandidata na ljestvici od 0 do 10 s obzirom na dokumente kojima raspolaže povjerenstvo za odabir, rezultate kandidatova pismenog dijela, rezultate psihološkog testiranja i odgovore u usmenom dijelu postupka odabira, ali i opće ponašanje i izražavanje. Na temelju dodijeljenih bodova određuje se je li kandidat uspješno prošao postupak odabira. Uspješan prolazak postupka odabira sudaca preduvjet je za mogućnost obnašanja sudačke dužnosti. U trenutku imenovanja kandidat mora imati najmanje 30 godina. Suca na dužnost imenuje predsjednik Češke Republike.

■ Posljednji put ažurirano: 22/11/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.